

LUNDS
UNIVERSITET

Lunds Universitet
Sociologiska institutionen

Mötet med polisen

En studie om sex unga vuxnas upplevelser av polisens bemötande

Emma Lowa Gerdani Sällström
Kandidatuppsats: SOCK01, 15 hp
Vårterminen 2012
Handledare: Malin Åkerström

Abstrakt

Författare: Emma Lowa Gerdani Sällström

Titel: Mötet med polisen: *En studie om sex unga vuxnas upplevelser av polisens bemötande*

Kandidatuppsats: SOCK01, 15 hp

Handledare: Malin Åkerström

Sociologiska institutionen, vårterminen 2012

Problem/Bakgrund: Eftersom medborgarnas intresse för polisens sätt att arbeta tycks vara omfattande finner jag det aktuellt att studera hur människor som har varit i kontakt med polisen (i samband med en misstanke om att ett brott har begåtts) upplever polisens bemötande, något som även den sociologiska forskningen berör.

Syfte: Syftet med studien är att försöka tydliggöra hur polisens bemötande och agerande upplevs av den misstänkte brottslingen. Därigenom kan en förståelse fås om upplevelserna i sig och vilka mekanismer som kan tänkas påverka upplevelsernas utformning.

Uppsatsens innehåll: Studien utgår ifrån frågeställningen: *Hur upplevs polisens bemötande?* Med hjälp av semi- strukturerade intervjuer erhöles information ifrån intervjupersoner, vilka trädde fram i en urvalsprocess som utgjordes av en kombination av tillfällighetsurval och snöbollsurval. Därefter tolkades det empiriska materialet, delvis med hjälp av den naturalistiska kunskapssynen och delvis med hjälp av Lois Pressers och Sveinung Sandbergs narrativa analysmetod. I analysen fokuseras det vidare på likheterna i intervjupersonernas berättelser, istället för skillnaderna. Analysen gjordes med hjälp av Thomas J. Scheffs teori om skam, Johan Asplunds teori om mikromakt och Andrew Abbotts teori om turning points. Dessa teorier valdes eftersom de innehöll likheter med det intervju-material som samlats in och därför kunde användas som verktyg för att analysera det empiriska materialet.

Slutsatser/Resultat: Intervjupersonernas upplevelser av deras möten med polisen var framförallt negativa. Efter det att berättelserna analyserats och jämförts framgick det att upplevelsernas negativa karaktär framhölls. De intervjuade beskrev känslor av skam samt att polisen öppet och publikt degraderat dem och inte visat tilltro till deras berättelser; en allmän brist på respekt från polisens sida dramatiserades genom situationella beskrivningar. De intervjuades möten med polisen beskrevs som en vändpunkt av flera intervjuade. Efter detta möte uppgav de intervjuade att deras förtroende för polisen försvunnit eller minskat.

Nyckelord: Skam. Mikromakt. Vändpunkt. Ungdomar. Polisen.

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
<i>Tidigare sociologisk forskning</i>	4
Syfte och frågeställning	5
Disposition	5
Metod	6
Kvalitativ forskning	6
Att tala om den kunskap som nås	6
Intervjuer	8
Urval	10
Teoretiska perspektiv	12
<i>Turning points</i>	12
<i>Skam</i>	13
<i>Mikromakt</i>	14
Resultat och Analys	Error! Bookmark not defined.
<i>Den publika förnedringen</i>	15
<i>Polisens tystnad</i>	20
<i>Förtroendeförändring</i>	24
Avslutande diskussion	27
LITTERATURFÖRTECKNING:	29
Internetkällor:	30

Bakgrund

Polisens sätt att arbeta har troligtvis alltid varit ett ämne för diskussion hos samhällets medborgare. Det råder därtill skilda åsikter om hur polisen bör utföra sitt arbete och sin brottsbekämpning. För tillfället tycks debatter om polisen frodas i medierna och Sydsvenskan har bland annat nyligen avslutat en öppen granskning, vilken görs tillgänglig på webben och pryds av kritiska rubriker såsom ”jagar pinnar- inte skurkar”, ”ledningens order: fuska”, ”inte konstigt de inte löser brott” och ”offren sveks- av poliserna” (Aftonbladet, 2012). Vidare går det att tycka till om hur polisen sköter sig på e- tidningen Vlt:s webbsida (Vlt, 2012). Nyligen har även en dokumentärserie, *Malmöpolisen*, startat på Svt, där det går att följa polisen i deras dagliga arbete, vilket tyder på att ett omfattande intresse för polisen råder (Sveriges television, 2012). Därmed finner jag det aktuellt att studera hur polisens bemötande kan komma att upplevas, vilket följande studie handlar om.

Tidigare sociologisk forskning

Följande avsnitt presenterar delar ur sociologisk forskning om polisen och människor som har varit i kontakt med polisen.

Den sociologiska forskningen omfattar både polisen, brottslingar och brottsoffer.

Kriminologen Ragnhild Aslaug Sollund (2007) har exempelvis studerat relationen mellan etniska minoriteter och polisen i Oslo och diskuterar där bland annat hur polisens kultur ser ut. Där fann hon att polisen och etniska minoriteter har en ömsesidig brist på förtroende. De invandrare som hon intervjuade beskrev hur de kände sig förföljda av polisen på grund av deras utseende. Något som delvis bekräftades av polisen som berättade om hur de stoppar misstänkta på underlag av hur de betar sig, rör sig och klär sig, alltså deras utseende som helhet och ifall de sticker ut ifrån den plats som de befinner sig på: något är ”out of place”. Datamaterialet ifrån studien pekar i riktningen mot att polisen stereotypiserar medborgarna, vilket förklaras med att det är något som deras erfarenheter ligger till grund för. En del poliser väljer vidare att vid gripandet gå ut ”högt” eller ”lågt”, där de som går ut ”högt” förklarar det med att de vill få kontroll över situationen och att inledningsvis visa var gränsen går och vem det är som bestämmer. De invandrare som intervjuades uppfattade dock ofta det beteendet som provocerande och när polisen angrep med skällsord möttes det ofta med skällsord tillbaka. Sociologen Lois Presser (2004) har vidare studerat olika brottslingars narrativ och Sociologen Sveinung Sandberg (2010) har intervjuat droghandlare under deras fängelsevistelser och kommit fram till hur många neutraliserar sina brott genom att på olika sätt poängtera att det inte var deras fel. Därtill har Sociologerna Malin Åkerström, Veronika

Burcar och David Wästerfors (2011) studerat manliga brottsoffer. Mindre genomgripande tycks dock forskningen vara om hur den misstänka brottslingen upplever polisens bemötande i deras första möte med varandra. Därmed anser jag att det är viktigt att studera hur polisens bemötande här kan komma att upplevas.

Syfte och frågeställning

Syftet med den här studien är att försöka tydliggöra hur polisens bemötande och agerande upplevs av den misstänkte brottslingen. Genom att föra fram misstänkta brottslingars subjektiva upplevelser av polisens bemötande (i situationer där polisen har en misstanke om att ett brott har begåtts), önskar jag klargöra karaktären av upplevelserna, vilket förhoppningsvis leder till en förståelse om upplevelserna i sig och vilka mekanismer som kan tänkas påverka upplevelsernas utformning. Jag kommer att utgå ifrån beskrivna konkreta, specifika möten med polisen; närmare bestämt unga misstänka (av polisen) personers möten, för att sedan handskas med de misstänkta subjektiva upplevelser. Därefter försöker jag hitta mönster, teman och mekanismer, för att slutligen (med hjälp av en teori) sätta upplevelserna i ett sammanhang som blir sociologiskt intressant. Frågeställningen lyder: *Hur upplevs polisens bemötande (av studiens intervjupersoner)?*

Disposition

Bakgrund, syfte och frågeställning har behandlats ovan. Nedan följer metodavsnittet där kvalitativ forskning, det naturalistiska perspektivet och narrativ kriminologi presenteras. Vidare kan läsaren ta del av tillvägagångssättet för studiens intervjuer och hur urvalsprocessen har utförts. Därefter behandlas studiens teoretiska perspektiv som inleds med Peter Berger och Thomas Luckmanns diskussioner från boken kunskapssociologi, vilket följs av Andrew Abbots teori om turning points, Thomas J. Scheffs teori om skam och slutligen Johan Asplunds teori om mikromakt. Sedan analyseras det empiriska materialet och studiens resultat presenteras. Det är indelat i tre teman; den publika förnedringen, polisens tystnad och förtroendeförändring. Slutligen kan läsaren ta del av den avslutande diskussionen.

Metod

I följande kapitel presenteras metoderna för mitt arbete. Inledningsvis diskuteras *kvalitativ forskning* och dess för- och nackdelar, vilket följs av att den naturalistiska tekniken och narrativ kriminologi presenteras. Därefter presenteras intervjuernas utformning och slutligen hur urvalsprocessen har gått till.

Kvalitativ forskning

Följande studie utgörs av kvalitativ forskning. Karin Widerberg (2002) beskriver hur kvalitativ forskning vill klargöra ett fenomenets karaktär eller egenskaper, för att finna svar på frågor om vad fenomenet betyder eller handlar om. Jag vill uppnå en preciserad förståelse av intervjupersonernas upplevelser, vilket gör att kvalitativa metoder lämpar sig bäst. Att ständigt jämföras med den kvantitativa forskningen kan kännas som en negativ börda för den kvalitativa forskaren eftersom den ofta ses som mer tillförlitlig. Karlsson (2008) menar dock att vi bör se till likheterna i all forskning snarare än att fokusera på skillnaderna, nämligen den om krav på kvalitet och vetenskaplighet. Lindgren (2008) beskriver vidare hur den kvalitativa forskningen fokuserar på att nå förståelse, beskriva sociala fenomen, förhållanden och processer. Det positiva här är att den kvalitativa forskningen därmed kan utveckla kunskap om mindre kända fenomen och nå en mer nyanserad förståelse (vilket jag här ämnar uppnå). Martyn Denscombe (2000) framför därtill ett gott råd om att praktisera en öppenhet i syftet att inte låta den empiriska faktabilden förvrängas och bli bättre eller sämre än vad den egentligen är, ett råd som jag har tagit till mig och aktivt arbetat för, bland annat genom att använda citat, informanternas egna ord.

Att tala om den kunskap som nås

Människan delar inte alltid samma syn på världen eller den verklighet som hon lever i, detsamma gäller för forskaren. Vilken verklighetssyn forskaren har påverkar även dennes arbete, tolkningsprocess, vilka aspekter som belyses och hur han eller hon talar om det som undersöks. Min uppsats följer ett naturalistiskt perspektiv, med influenser ifrån narrativ kriminologi (Presser, 2004; Sandberg, 2010). Dessa perspektiv presenteras nedan.

Gubrium & Holstein (1997) beskriver hur naturalisten söker efter det naturliga och studerar vanligen företeelser i vardagslivet och hur dessa uppträder. Vidare beskriver författarna hur naturalisten söker efter autenticitet och anser att denna nås genom att vara nära det som ska studeras. Ofta används här intervju eller deltagande observation som forskningsmetod, eftersom naturalisten vill nå informantens egen synvinkel.

I den här studien fokuserar jag på möten som informanterna redan har upplevt och på så vis är jag inte nära det som studeras, i bemärkelsen att jag är där när företeelsen utspelar sig. Jag kommer istället nära deras upplevelser genom intervjuer. För naturalisten utgör språket en central roll, eftersom naturalisten använder sig av informantens egna termer och formuleringar i sin forskning (ibid.).

Den här studien utgörs av intervjupersonernas egna synvinklar och de relevanta citat som väljs ut för analys innehåller intervjupersonernas egna termer och formuleringar. Således är det viktigt att jag förstår innebörden av dessa termer, för att i sin tur kunna förstå intervjupersonernas upplevelser. Därför har jag varit aktiv med att hela tiden ställa frågor, i syftet att inte lämna något oklart. Naturalisten intresserar sig vidare för subjektet, liksom jag gör i min studie, och försöker bland annat bli klar över vad som motiverar informantens handlingar och vad meningen bakom dessa handlingar är (ibid.). I den här studien jämför jag bland annat intervjupersonernas erfarenheter med varandra och deras upplevelser, för att sedan urskilja likheter och skillnader och därigenom se vilka mekanismer och faktorer som kan tänkas bidra till hur mötet med polisen har upplevts, och varför en del upplevelser skiljer sig åt eller liknar varandra. Jag fokuserar därmed inte direkt på handlingar, men en människas erfarenheter innefattar även hennes handlingar och därmed kommer det delvis att beröras. Den här studien kommer alltså delvis att utgöras av ett naturalistiskt synsätt och beröra *vad* intervjupersonerna pratar om. Därtill finner jag det även aktuellt att studera *hur* de pratar om deras möten med polisen. Den här studien fokuserar därför även på vad intervjupersonernas berättelser innebär och förmedlar; hur de pratar om deras möten med polisen. Därmed inkluderas även Lois Pressers analytiska metod om narrativ kriminologi och Sveinung Sandbergs tillägg till denna analysmetod. Vidare diskuterar även Åkerström m.fl.(2011) att om forskaren även fokuserar på *hur* människor pratar om deras upplevelser blir det möjligt att tydliggöra hur intervjupersonerna framställer sig själva och sin önskade identitet. Detta görs bland annat genom att studera intervjupersonens ordval och samtalsämnen. Individer presenterar nämligen inte endast sig själva genom sitt yttre utan även med hjälp av ord i berättelser. Författarna diskuterar bland annat hur en individs identitet inte är något som han eller hon *har* utan istället något som *skapas* och används i dialoger. I författarnas studie om manliga brottsoffer framför de bland annat att brottsoffer inte nödvändigtvis definierar sig själva som offer. I min studie har jag funnit en liknande slutledning om att brottslingar inte nödvändigtvis definierar sig själva som brottslingar. I analysen kan läsaren även ta del av hur den här studiens intervjupersoner väljer att presentera och framställa sig själva.

Presser (2004) har studerat brottslingars berättelser, eller snarare narrativ. Skillnaden mot en ”vanlig” berättelse är att narrativ inte endast radar upp händelser utan narrativ har en poäng, som vanligtvis är av moralisk art. Ifall en berättelse ska tolkas bör tolkaren vara uppmärksam på att alla berättelser är formade av berättarens intresse, där han eller hon vanligen vill framstå som en god människa och där berättelser därför blir ett utmärkt redskap till att förklara sig själv på. I berättelsen går det bland annat att urskilja vilken mening som brottslingen lägger i sina brott. En berättelse blir därför bland annat en produkt av berättarens önskvärda identitet.

Sandberg (2010) diskuterar hur det viktiga i en narrativ analys inte är att fokusera på vad som är sant eller inte. Istället bör forskaren fokusera på vad intervjuerna säger om intervjupersonens värderingar, identitet och kultur. Därefter kan forskaren urskilja hur intervjupersonens narrativ möjligen influerar framtida beteenden och hur det som sägs eventuellt förespråkar deras kriminella beteende. Sandberg (2010) beskriver att varje uttalande bör förstås som en handling; en talhandling. I sin artikel presenterar hon olika avsnitt ifrån sin studie om droghandlare och ger där ett exempel på en talhandling i hennes samtal med Ali:

- Ali, who was introduced in the fieldwork- note at the beginning of this paper, knew I was only interviewing drug dealers. When he said he did not “sell drugs anymore” it can be understood as a way to get rid of me. More than being true or false, his speech act performed a specific task: dismissing me... Ali’s comment may also be interpreted as a form of self- presentation. Framing his earlier drug dealing as “out of character” functions to present a morally decent self

Sandberg (2010:455)

Intervjuer

I följande avsnitt diskuteras olika intervjumetoder där fokus läggs på semistrukturerade intervjuer, vilka har används i det här arbetet.

Frågeställning och metod bör vara anpassade till varandra och för min frågeställning faller det sig naturligt att använda den kvalitativa metoden; intervju. Det finns en rad olika metoder att använda sig av, men inom den kvalitativa forskningstraditionen är intervjuer och observationer vanligast. Antingen använder forskaren sig här av ostrukturerade intervjuer, semi strukturerade intervjuer eller öppna intervjuer. Vidare kan observationerna vara deltagande eller icke- deltagande (Widerberg, 2002).

Följande studies datainsamling gjordes med hjälp av semistrukturerade intervjuer. Om intervjuerna hade varit helt öppna kanske informanterna hade övergett frågeställningens ämne. Hade intervjuerna istället varit strukturerade kanske det hade riskerat att informanterna utelämnade viktig information som de i annat fall hade delat med sig av. Därför har ett begränsat antal förbestämda frågor använts, vilket jag tror bidrog till att intervjupersonerna höll sig till frågeställningens ämne och har även bidragit till att jag enklare kan jämföra deras intervjuer med varandra. Därtill praktiserades en öppenhet under intervjuerna i form av att intervjupersonerna fick tala fritt, men inom ramen för ämnet. Det är trots allt deras berättelser som utgör grunden för studien och därför ville jag inte att intervjuerna skulle vara alltför styrda.

Intervjuerna inleddes med att intervjupersonerna fick berätta om sig själva, vilket Sjöberg (2008) beskriver som positivt för att få fart på intervjuerna och även kan bidra till att skapa ett underlag för analysen. Därefter berättade intervjupersonerna om de möten med polisen som de har erfarit. Det kan finnas en risk för att intervjupersonerna har förvridit sanningen, i bemärkelsen att den inte överensstämmer med polisens sanning och att de inte uppgett exakt vad som har hänt i mötet. Jag ser dock inte detta som något problem. Sjöberg (2008) beskriver nämligen hur det intressanta i informationen som nås, inte alltid är vad som är sant eller falskt utan hur det kommer sig att intervjupersonen förmedlar det som han eller hon gör. Oavsett den sanningshalt som råder i intervjuerna när det gäller situationens ”fakta”, så förmedlar trots allt berättelserna intervjupersonernas upplevelser av situationen, vilket är det relevanta för frågeställningen. Sandberg (2010) beskriver även att sanning inte utgör en viktig del när narrativ analys används. Berättelser säger nämligen ändå något om intervjupersonens värderingar, identitet och kultur, oavsett om det som sägs är sant eller inte. Sandberg för även fram hur många forskare är mer kritiska till intervjuer med kriminella, eftersom en del här påstår att de kan komma att ljuga mer än vad andra gör. Sandberg möter den kritiken genom att förklara hur det alltid finns en risk för lögnar eller att intervjupersoner vill framställa sig själva på ett visst sätt, oavsett vem det är som intervjuas. Därmed finner han inte kritiken gångbar utan menar istället att risken för lögnar eller ”skeva” berättelser i intervjuer alltid är något som intervjuare ställs inför. Därför skiljer sig heller inte intervjuer med kriminella essentiellt ifrån intervjuer med andra människor.

Jag har vidare följt Widerbergs (2002) råd om att inte låta forskningen vara för teoristyrd. Mitt forskningsprojekt startade i utvecklandet av en frågeställning, därefter skedde datainsamlingen, samtidigt som jag läste tidigare forskning och slutligen studerade teorier.

För att datainsamlingen skulle präglas av en öppenhet valde jag att inte använda teorier som utgångspunkt för studien. Istället studerades teorier i efterhand i syftet att inte låta intervjuerna bli styrda av någon specifik teori utan snarare låta teorin fungera som ett verktyg för att tolka och analysera materialet.

David Wästerfors (2008) skriver om hur det inte finns några entydiga regler inom kvalitativ forskning. Den bästa kunskapsutvecklingen nås genom en användning av flera metoder, där fokus läggs på en metod för att undvika ett alltför tidskrävande arbete. Den här studiens intervjuer utfördes muntligt, ansikte mot ansikte. Det hade säkerligen varit intressant att få observera de möten som intervjuerna handlar om, men eftersom det gäller händelser som redan har inträffat så finns det ingen möjlighet för det. Därtill är det intervjupersonernas personliga upplevelser som är i fokus, vilket inte kan observeras.

Widerberg (2002) poängterar vidare att utformningen och platsen för intervjuerna bör anpassas beroende på vad intervjuerna handlar om och vem det är som ska intervjuas. Jag ville skapa en givande dialog i intervjuerna, men samtalen berör känsliga ämnen och därför tror jag att intervjuerna hade kunnat hämmas av att utspela sig i en offentlig miljö, som exempelvis utomhus eller på något café, och därför valde jag att inte låta intervjuerna ske på någon sådan plats. Jag ville heller inte att intervjupersonerna skulle känna ett underläge och av den anledningen valde jag att inte utföra intervjuerna i min bostad, eftersom det är min hemmaplan. Istället ägde intervjuerna rum hemma hos intervjupersonerna. Jag upplevde att intervjupersonerna kände sig bekväma med valet av intervjuplats och jag kände mig välkommen in i deras hem.

Urval

Ett urval kan utföras på olika sätt. Forskaren kan välja att göra ett sannolikhetsurval eller ett icke- sannolikhetsurval. Sannolikhetsurvalet är slumpmässigt och varje enhet i populationen ska här ha lika stor chans att komma med i urvalet. Antingen kan slumpmässigheten appliceras på hela befolkningen eller inom en specifik ram och därmed begränsas inom ett visst område. I ett icke- sannolikhetsurval handplockar ofta forskaren informanterna. Här kan det även göras ett tillfällighetsurval, där forskaren väljer de personer som finns till hands. Icke- sannolikhetsurval kan även inkludera ett snöbollsurval, vilket är en process där en person hänvisar till en annan, som kan hänvisa till en annan, och så vidare (Denscombe, 2000).

Här valdes en kombination av snöbollsurval och tillfällighetsurval. Jag började med att kontakta mina vänner och bekanta och bad dem att höra med deras vänner och bekanta (som kunde höra med deras bekanta och så vidare) efter individer som kan vara intresserade av att delta i en intervju och som har relevanta erfarenheter för studiens syfte och frågeställning. På så vis har ett tillfällighetsurval använts som utgångspunkt. Därefter skedde en snöbollseffekt där intresserade individer trädde fram. Fördelarna med det här sättet att utföra ett urval är att intervjupersonerna har blivit kontaktade av en person som de känner och troligtvis därmed har ett förtroende för. Jag tänker mig att detta har kunnat bidra till att intervjupersonerna även kände ett förtroende för mig och därtill kände sig positiva till att bjuda in mig i deras hem. Intervjupersonerna har olika erfarenheter och bakgrunder, men att urvalet startade bland mina bekanta kan kanske framstå som en nackdel, eftersom urvalsbredden möjligen hade blivit mer omfattande annars. Sandberg (2010) diskuterar även att ifall det sociala avståndet mellan intervjupersonen och den som intervjuar är för stort, kan det potentiellt leda till att intervjupersonen blir mer skeptisk till forskarens intentioner. Därmed anser jag att min urvalsprocess kan ha den fördelen att intervjupersonerna inte känner sig skeptiska, eftersom de har fått studiens upplägg förklarat för sig av en vän innan mötet med mig. Sandberg beskriver vidare vikten av att etablera förtroende, vilket jag tror att min urvalsprocess kan ha bidragit med.

Alla intervjuer har behandlats anonymt och därtill har en tystnadsplikt praktiserats, där viss information har delats med min handledare. Dessutom har inte information inkluderats i texten som intervjupersonerna har bett om att ska stanna mellan oss.

Intervjupersonerna i följande studie utgörs av sex personer varav fem män och en kvinna, vilka har fått fiktiva namn: Anton, Björn, Christian, David, Erik och Frida. Anton är 26 år gammal. Han är student och deltidsarbetare. Anton har endast varit i kontakt med polisen en gång i sitt liv, ett möte som inträffade några månader innan han och jag träffades. Björn är 22 år och heltidsarbetare. Han har varit i kontakt med polisen några få gånger och berättar om två av dessa möten för mig. Christian är 25 år och var student vid tidpunkten när hans första (och hittills sista) möte med polisen ägde rum. Numera arbetar han heltid. David är 19 år och student. Han benämner sig själv som aktivist och anarkist och har varit i kontakt med polisen ett antal gånger, ett av dessa möten kommer att analyseras senare. I det mötet som analyseras är David inte den misstänkte brottslingen utan istället brottsoffret. Erik är 21 år och student. Han har varit i kontakt med polisen en gång. Mötet ägde rum efter det att en man hade misstänkt han och hans vänner för att ha hotat hans dotter, vilket resulterade i att mannen

ringde till polisen. Frida är 18 år och student. Hon har varit i kontakt med polisen ett antal gånger och har under sin livstid även spenderat tid på ungdomsanstalt.

Teoretiska perspektiv

I följande avsnitt kan läsaren ta del av den här studiens teoretiska perspektiv, där bland annat Andrew Abbotts teori om turning points, Thomas J. Scheffs teori om skam och Johan Asplunds teori om mikromakt presenteras. Dessa teorier valdes eftersom de innehöll likheter med det intervjumaterial som samlats in.

Människan socialiseras in i samhället, en socialisation som aldrig blir fullständig eller avslutad. Hon är en social produkt och den verkligheten som hon lever i konstrueras socialt. Den verklighet och kunskap som individer erhåller är inte den samma för alla, men är något som tas för givet av den enskilde (Berger & Luckman, 1966). Läsaren kommer nedan att ta del av intervjupersonernas verklighet och hur deras möten med polisen har bidragit till att konstruera eller fastställa den verkligheten. Berger & Luckman (1966) definierar begreppet verklighet som *egenskaper med tillhörande fenomen som människan erkänner oberoende av hennes egen vilja* och begreppet kunskap definieras som *vissheten om att fenomen är verkliga och äger specifika kännetecken*. Kunskap är en social produkt och kunskap är en faktor i den sociala förändringen, däribland den kunskap som kallas för common- sense kunskap, vilken grundar sig på sunt förnuft. Intervjupersonernas kunskap om polisen har en del likheter och en del skillnader. I analysen nedan blir det möjligt att se hur deras kunskap om polisen delvis är en social produkt ifrån deras möten med dem. Berger & Luckman (1966) beskriver vidare hur människan i vardagslivets verklighet integrerar med andra och delar in och skiljer på människor. Intervjupersonernas syn på polisen skiljer sig åt där exempelvis David anser att alla poliser är svin medan exempelvis Frida har en mer nyanserad bild av polisen. Vardagslivets verklighet har vidare sitt ursprung i individens tankar och handlingar och vidmakthålls som verklig genom dessa. Läsaren kan i analysdelen ta del av hur intervjupersonernas verklighet om sig själva och polisen vidmakthålls i deras samtal med mig. I samtal är språk och tecken av stor betydelse för att vidmakthålla individers verklighet, identitet och roll. Det används som verktyg och medel för att objektivera olika erfarenheter. Språket närvarandegör människor och särskiljer föremål.

Turning points

Människan följer vanligtvis en viss livsbana där hon upplever olika vändpunkter (turning points) i sitt liv. Sociologen Andrew Abbott (2001) har utvecklat en teori om dessa

vändpunkters utformning. Vändpunkter kan antingen förstås som en process, där många små vändpunkter uppkommer vilka därefter resulterar i en avgörande vändpunkt, eller som en specifik händelse, där individen lämnar en bana i sitt liv för att istället följa en ny bana. Vändpunkter är alltså en form av byten som leder individen i en ny riktning och kan inte uppkomma utan att en ny verklighet eller riktning har etablerats. Vändpunkten kan vidare bero på yttre eller inre faktorer. En vändpunkt kan vara när en individ gifter sig, får ett nytt jobb, skaffar familj eller lämnar ett kriminellt beteende för ett konventionellt liv. Abbott urskiljer tre typer: 1) *Standard turning point*, vilken innebär att individen går från en stabil bana till en annan stabil bana (exempelvis byter yrkeskarriär) 2) *Focal turning point*, vilken innebär att individen går från en slumpmässig bana till en mer bestämd och riktad bana (exempelvis när ett kriminellt beteende övergår till ett konventionellt) 3) *Randomising turning point*, vilken innebär att individen går från en stabil bana till en mer slumpmässig (exempelvis när ett konventionellt beteende övergår till ett kriminellt). Vändpunktens början och slut kan vidare inte urskiljas förrän vändpunkten har passerat och när individen har påbörjat den nya banan. I den här studien går det att urskilja hur en del av intervjupersonernas verklighetssyn har förändrats efter deras möten med polisen och hur de därigenom har etablerat en ny verklighet och möjligen därmed även har påbörjat en ny form av bana i livet.

Skam

Något som majoriteten av intervjupersonerna berättade om var en upplevd känsla av förnedring och skam. För att kunna tolka dessa känslor så valde jag att använda mig av Sociologen Thomas J. Scheffs teori om skam.

Scheff (2003) menar att människan hela tiden speglar sig i *den andres* ögon och föreställer sig hur den andre kommer att reagera eller hur den andre ser på en. Det förekommer ständigt en pendelprocess mellan ens egna och andras perspektiv; hur jag själv uppfattar hur jag är och en föreställning om hur den andre uppfattar och dömer mig. I pendelprocessen som här råder skapas självbilden, självkänslan och värderingen av sig själv. Självkänslan är något som är viktigt för oss människor och även något som människan hela tiden bär med sig. Självkänslan kan ändras från situation till situation och är något som människan vill ska vara så stark som möjligt samt bekräftad av andra. Det är även i pendelprocessen som skam och stolthet uppkommer. Skam uppkommer när individen tror att andra uppfattar en på ett negativt sätt och stolthet uppkommer istället när individen tror att andra uppfattar en på ett positivt sätt. Skam och stolthet är en grundkänsla och är ständigt med oss i vardagen.

Eftersom individer existerar i andras medvetande är skam heller inte något som kan förstås i ett individuellt eller asocialt sammanhang, utan det är en social produkt. Scheff menar vidare att skam är en av de första och kanske viktigaste känslor som har uppkommit under människans historia. Denna känsla uppstår på grund av människans sociala natur och hur hon i alla tider har varit tvungen till att kunna fungera socialt för att överleva. Skam är en form av instinktskänsla och på samma sätt som rädsla signalerar ett hot mot livet är skam något som har behövts för individens sociala överlevnad och signalerar ett hot mot sociala band. Skam yttrar sig vidare i olika former och med olika intensitet och varaktighet. Den skamkänslan med lägst intensitet och kortast varaktighet är *pinsamhet*, medan *förnedring* och *förödmjukelse* har starkare intensitet och längre varaktighet. Det mest skamliga att bli utsatt för är dock kränkning, vilket ofta leder till vrede. Skamkänslans intensitet beror även på vem betraktaren är. Ifall det är en betydelsefull person blir skammen mer intensiv än om det inte är någon som upplevs som betydelsefull för en

Skam är vidare en känsla som är vanligt förekommande. Får inte människan den positiva uppmärksamhet eller respekt som hon förväntar sig så kan skam uppkomma. Dock är det inget som människan alltid är medveten om att hon upplever, utan skam kan förklä sig i andra känslor. Scheff menar även att skam är tabu och därmed är det vanligt att skamkänslan förnekas eller tonas ner. Vanligen uttrycker det sig i ett försvarssystem av ilska och vrede. Våld är exempelvis något som Scheff menar har sitt ursprung i dold skam. I uppsatsens analysavsnitt kan läsaren bland annat ta del av hur intervjupersonernas skamkänslor tycks vara utformade och hur de skiljer sig åt.

Mikromakt

Något som många intervjupersoner berättade om var att polisen inte pratade med dem, vilket upplevdes som negativt. För att kunna tolka intervjupersonernas känslor gällande detta så valde jag att använda mig av Sociologen Johan Asplunds teori om mikromakt. Asplund fokuserar här på de känslor som uppkommer när någon i vardagen inte hälsar på en eller inte svarar på en fråga. Därmed berör han inte direkt de möten som jag berör, men de känslor som intervjupersonerna gav uttryck för när polisen inte gav gehör passar väl in på Asplunds teori och därför har jag valt att använda mig av den i analysen av intervjuerna.

Asplund har studerat hälsningsceremonier och mikromakt i vardagslivet, där han beskriver att när en hälsning äger rum så sker en ömsesidig bejakning, en bejakning som bortfaller ifall hälsningen uteblir. Ifall en individ slutar att hälsa på en annan så berövar han den andre något.

Det är en sanktion som kan användas som maktutövning genom att undanhålla någon en fri nyttighet, vilket en hälsning innebär. Detsamma gäller ifall en individ inte svarar på en fråga som blir ställd till honom. Ställs en fråga och ett svar uteblir så leder det till att individen som frågat känner sig dum och den som inte svarar försummar därtill den som frågar. När intervjupersonernas berättelser senare tolkas så kan läsaren ta del av hur upplevelsernas negativa eller positiva utformning har kommit att påverkas av samtal och bejakning ifrån polisens sida.

Resultat och analys

I följande avsnitt analyseras det empiriska materialet och studiens resultat presenteras. Intervjupersonernas berättelser skiljer sig åt på många sätt, men jag har funnit en del gemensamma teman, vilka jag har valt att koncentrera mig på. Alla intervjupersoner berättar om ett negativt upplevt möte med polisen, medan en av intervjupersonerna även berättar om ett relativt positivt möte. Hur kommer det sig att alla, vid något tillfälle, har negativa upplevelser, trots väsentliga skillnader i hur deras möten med polisen har sett ut. Jag har valt att försöka urskilja vilka mekanismer som har lett till dessa negativa upplevelser och hur de skiljer sig åt ifrån den ena intervjupersonens mer positiva upplevelse. Jag har urskiljt tre teman; den publika förnedringen, polisens tystnad och intervjupersonernas förtroendeförändring gentemot polisen. Nedan analyseras dessa tre teman var för sig för att slutligen återknytas i den avslutande diskussionen.

Den publika förnedringen

Gemensamt i många av intervjupersonernas berättelser var hur de beskrev olika former av förnedringskänslor, vilka presenteras i följande avsnitt. Scheff (2003) förklarar hur förnedringskänslan är en form av skamkänsla och därför analyseras detta avsnitt framförallt med hjälp av Scheffs teori om skam.

Anton berättar om hans upplevelse när polisen tog honom för att ha inhandlat hasch, och väl inne på polisstationen så blir han tillsagd om att ta av sig kläderna.

- Jag fick dra ner byxorna och visa kuken och allt

Anton berättar om att han blev tvungen att ta av sig kläderna inne på polisstationen. Scheff (2003) menar att skamkänslans intensitetsgrad beror på om individen känner skam inför en (för den individen) betydelsefull person eller inte. Anton fick här klä av sig kläderna inför den polis som grep honom och han beskriver händelsen med några få ord. Det kan antas att denna

polis inte var en betydelsefull person för Anton. Polisen representerar dock en viktig institution och även om polisen som person inte var betydelsefull för Anton kan händelsen ändå ha producerat en skamkänsla, troligtvis en av de som Scheff beskriver som svag; pinsamhet, vilken har en kort varaktighet.

Björn berättar om hans upplevelse (vilken han beskriver som negativ) när polisen grep honom för att ha urinerat utomhus.

- Jag hade varit ute på kvällen med några kompisar och jag står och pissar på ett torg. Ja, det ska man inte göra, men jag va helt sjukt pissnödig. Helt plötsligt kommer det upp en piketbuss bakom mig fylld med poliser och aspiranter. Jag hade druckit, men inte särskilt mycket, kanske 3-4 öl, så jag va inte full. Poliserna kommer fram till mig och tar in mig i bilen utan att direkt säga något (...). Sen när vi kom fram så fick jag klä av mig mitt framför alla i hallen. Jag minns att det va väldigt kränkande och jag frågade varför jag va tvungen att göra det där ute men ingen pratade med mig och det va totalt vägran på att prata med mig.

Björn poängterar att det är fel att urinera utomhus, men han lägger större vikt vid hur kissnödig han var och tycks därmed försöka neutralisera brottet i samtalet med mig. Det fysiska behovet blir här en form av undantagsorsäkt. När han berättar att man inte bör urinera på ett torg framför han därmed att han är medveten om vad som är rätt och fel. Han presenterar sig i intervjun som att han har goda värderingar, är moraliskt rättskaffens, men att han vid tidpunkten inte hade något annat val än att göra det. Hans narrativ har här därför den moraliska poängen att han inte har gjort ett moraliskt fel, utan snarare ett form av snedsteg. Att ett narrativ har en moralisk poäng beskriver Presser (2004) som vanligt och Björn tycks därigenom vilja förmedla att han inte bör uppfattas som en brottsling. Vidare berättar han hur påföljderna med att bli körd i piketbuss och spendera natten på stationen inte står i proportion till det som han själv har gjort. Björn berättar hur han inte ser sig själv som en brottsling och därmed bör han inte bli behandlad som en brottsling. Berger & Luckman (1966) beskriver hur individens identitet och roll vidmakthålls genom språket och när Björn talar med mig försöker han vidmakthålla sin identitet som icke-brottsling.

I citatet går det även att läsa hur Björn berättar om att han kände sig kränkt över att behöva klä av sig kläderna inför ett större antal människor. Björn lägger stor vikt vid hur kränkt han kände sig här, vilket Anton inte gjorde. I motsats till Anton fick Björn klä av sig kläderna i hallen på polisstationen. Hallen innefattar fler åskådare och har därför troligtvis lett till en intensivare skamkänsla hos Björn än hos Anton. Skamkänslan har

troligtvis bidragit till Björns negativa upplevelse av mötet, kanske en mer negativ upplevelse än Antons.

Björn berättar även om ett annat tillfälle när han blev tagen till polisstationen, efter det att en dörrvakt hade ringt polisen. Även den här upplevelsen beskriver Björn som negativ.

- En annan gång som jag blev tagen av polisen va för att jag stod utanför en bar. Jag skulle inte in på baren utan stod på gatan, men vakten ville inte att jag skulle stå utanför stället och ville att jag skulle gå, trots att jag står typ 5 meter ifrån ingången. Vakten ber mig att flytta mig och jag svarar att jag står här om jag vill. Det var ju mitt på en gågata, dom äger ju inte det området. När jag säger det så börjar han käfta och vi käftar fram och tillbaka och sen till slut börjar jag att gå. Då kommer det en piketbuss upp bakom mig och säger att dom har fått in en anmälan på mig ifrån vakten på den baren. Jag är lite lullig, men fullt kapabel. Poliserna tar in mig i bilen och kör mot stationen. På vägen till stationen i bilen så pratar vi med varandra och jag lyckas övertala dom om situationen och jag ber om att få göra såna fylle grejer som att gå på en rak linje o. s. v, vilket jag får och klarar. Jag fick i alla fall gehör från poliserna och dom släppte mig. Polisen säger ”Ok vi släpper dig, men du måste gå hem”. Så jag blir släppt, men jag går inte hem. Det finns ju ingen anledning till det. Jag har ju inte gjort något förutom att stå på en allmän gata. Så jag går till ett kebabställe för att käka och sätter mig och äter med mina vänner som redan är där. Då kommer piketbilen förbi igen och säger - Hallå vi sa till dig att du skulle gå hem. Så framför alla där så tvingar dom mig att gå hem igen, allt helt utan anledning.

Här berättar Björn hur han inte anser att han har gjort något fel, medan han i den förra berättelsen medger att ett visst fel har gjorts. Även här framställer han sig själv som en icke- brottsling, bland annat genom att förklara att han stod på ett (enligt honom) behörigt avstånd från ingången och genom att berätta hur gatan som han står på tillhör honom lika mycket som barägaren. Även här förklarar Björn händelsen på ett sätt som förmedlar hans moraliska rättskaffna värderingar genom att antyda att det inte är han som har gjort fel, utan att det snarare är vakten som har betett sig felaktigt, när han inte låter Björn stå på gatan. Han neutraliserar därmed det tillskrivna brottet och tycks därigenom vilja framföra hur han inte bör betraktas som en brottsling. Björn ger flera exempel på varför han bör betraktas som oskyldig och hans narrativ tycks därför ha en moraliska poäng om att han inte gjort något moraliskt fel när han stod på gatan utanför baren, utan han är en ”oskyldigt dömd”.

Björn fick vid händelsen gehör ifrån poliserna, vilket uppskattades, men att poliserna ber honom att lämna platsen inför hans vänner upplever han som obefogat. Hans vänner kan antas vara betydelsefulla för honom, vilket Scheff (2003) menar leder till en mer intensiv skamkänsla. Trots att han i detta möte både fick gehör ifrån polisen och inte behövde

spendera natten på polisstationen upplever han händelsen som negativ. I det förra mötet som beskrevs fick Björn uppleva skammen av att klä av sig naken, här fick han uppleva skammen av att bli tillsagd att lämna platsen inför sina vänner, och därmed har båda hans möten med polisen lett till negativa upplevelser. När Björn berättar om händelsen ovan, lägger han störst vikt vid sin oskuld och mindre vikt vid att bli tillsagd inför vännerna. Trots det poängterar han dock hur han blev tillsagd framför alla och eftersom han gör detta kan det antas att han upplevde det som kränkande.

Christian berättar om när polisen tar honom på grund av en misstanke om ett knivdåd

- Jag gick på internat när det hände. Jag skulle åka hem till en kompis efter skolan och kolla fotboll. Vi gick några stycken från skolan och gick ner till tunnelbanan. Jag hoppade över spärrarna och sen satte vi oss i vagnen. Precis innan tåget skulle åka så kommer 3 poliser (två män och en kvinna) med dragna vapen och jag tänker vaffan har jag gjort nu? Jo jag plankade men (...) Poliserna trycker upp mig mot tunnelbaneväggen inför alla i vagnen och många ifrån min klass (...) Jag fick stå mot väggen nere på perrongen i en halvtimme och sen efter 45 minuter så fick jag gå. Det va så förnedrande att stå där upptrückt så länge när alla tittade på. Dom kunde väl tagit in mig i nått rum, det finns ju såna där på tunnelbanan (...) Allt gick så snabbt, så jag vet inte vad jag kände (...) inget, kände mig väl mest förnedrad. Det blev ju lite sådär svensk folksamling där på perrongen och dom från min klass hade ju sett när jag blev ivägdragen. Dom hann säkert reflektera massa under tiden va det handlade om. Det va så förnedrande och dom i min klass måste ju ha trott att jag va nån brottsling.

Christian beskriver sin upplevelse av mötet med polisen som negativt (liksom de övriga), vilket framförallt tycks bero på känslan av offentlig förnedring. Både hans klasskamrater och folksamlingen på tågplattformen bevitnade gripandet. I berättelsen framför Christian sin oro över vad klasskamraterna kan tänkas tro om gripandet och hur vännerna möjligen kunde komma att tro att han var en brottsling. Scheff (2003) menar att människan ständigt föreställer sig hur *den andre* ser på en och att skam uppkommer när individen tror att andra uppfattar en på ett negativt sätt, något som Christian verkar oroa sig över här. Det kan antas att hans klasskamrater är betydelsefulla för honom, vilket Scheff (2003) menar leder till en mer intensiv och långvarig skamkänsla. Med Christians klasskamrater som åskådare, i kombination med folket på tågplattformen tycks upplevelsen ha blivit en negativ sådan. I berättelsen lägger Christian störst vikt vid den publika förnedringen och desto mindre vikt vid att polisen griper honom med dragna vapen, trots att han inte har gjort något. Därmed tycks skammen vara en av de främsta anledningarna till hans negativa upplevelse.

David berättar om när polisen hämtar honom ifrån en lektion i skolan. Han får senare reda på att polisen vill prata med honom om en misshandel av David som ägt rum två månader

tidigare, där Davids brottsförövare nu har blivit inblandade i ett dråp på en annan man, vilket gör att poliserna vill ha ett vittnesmål av David.

- Då tar poliser kontakt med mig igen och kommer till skolan och vill prata med mig. Dom tar ut mig från klassrummet och jag undrar ju såklart vad jag har gjort. Jag får sätta mig hos rektorn med snutarna och det kom ju fram att dom ville att jag skulle vittna för annars sa dom att dom skulle behöva lägga ner fallet. Men hade jag vittnat så hade det fuckat mig totalt och det hade ju kommit fram att jag tjallat (...) Jag va ju såklart sur också över att dom kommer in sådär och tar mig i klassrummet. Står 2 snutar i klassrummet och vill prata med mig, trots att det är jag som är ett brottsoffer. Det tycker jag va dåligt löst att poliserna kom in sådär. Alla i klassen trodde ju att jag hade gjort något. Dom kunde väl ha skickat rektorn eller nått

David berättar här hur hans vittnesmål hade kunnat få negativa konsekvenser för honom själv. Genom att poängtera detta tycks han därmed vilja framföra den moraliska poängen om hans ovilja till att vittna är befogad, och att han därmed inte har gjort ett moraliskt fel. Han poängterar även att det är han som är brottsoffret och att polisen därmed inte borde ha kommit in i klassrummet. David berättar även hur han blev "sur" över att poliserna trädde in i klassrummet. Scheff (2003) beskriver hur skamkänslan kan förkläs i andra känslor, där ilska och vrede är de vanligast förekommande. Möjligen är Davids ilska här en förklädd skamkänsla och att den skammen har bidragit till att mötet upplevdes som negativt.

Frida berättar om hennes möte med en polis under ett förhör. Mötet ägde rum efter det att Frida hade blivit gripen på grund av en misstanke om ett narkotikabrott.

- Jag hade inget (droger) på mig så efter jag pissat fick vänta jag sitta och vänta på soc. jouden. Då satt jag själv med en annan polis som va sjukt otrevlig. Jag hade färglinser på mig och han sa "Fan vad fullt det är, varför har du det på dig, dumheter. Du ska inte hålla på och ränna på gatorna med sånt". Han va så otrevlig och dryg och skulle trycka ner mig (...) Men ja, när vi satt där och väntade på hans kontor eller nått på att sociala jouden skulle hämta mig så sa han flera gånger att jag hade fula kläder och fula linser och va en jävla skitunge. Varför håller jag på och ränner runt och han klankade liksom ner på min personlighet. Jag förstår liksom inte vad han skulle vinna på att säga att jag är ful.

Fridas upplevelse beskriver hon som negativ. Den negativa upplevelsen tycks framförallt bero på hur hon upplevde att polisen klankade ner på hennes personlighet. I den pendelprocess som Scheff (2003) beskriver mellan ens egna och andras perspektiv, skapas självbilden, självkänslan och värderingen av sig själv. Fridas självbild kan därmed ha påverkats av detta möte och möjligen har hon fått en sämre självkänsla, men det är inget som med säkerhet kan fastställas här. Mötet kan även ha bidragit till en förändrad syn på polisen, vilket diskuteras närmre i avsnittet om förtroendeförändringen.

I detta avsnitt har läsaren tagit del av hur många av intervjupersonerna neutraliserar sina brott och hur de förmedlar en identitet som icke- brottsling. Deras negativa upplevelser tycks bero på en upplevd skamkänsla och det faktum att de blir tilldelade en identiteten som brottsling, något som de inte anser sig vara.

Polisens tystnad

Många intervjupersoner berättade om hur polisen inte pratade med dem och hur de inte förklarade händelseförloppet på ett önskvärt sätt. Asplund (1987) beskriver hur avsaknaden av en hälsning och att inte ge svar på tal är en form av mikromakt; ett mer sofistikerat sätt att visa sin makt på. Eftersom följande avsnitt fokuserar på polisens tystnad analyseras det framförallt med hjälp av Asplunds teori om mikromakt.

Anton berättar om sitt möte med polisen när han blev gripen efter att ha inhandlat narkotika.

- Man accepterar ju möjligheten att man kan åka fast när man håller på med det (röker och köper hasch) men polisen sa inget om konsekvenserna när ha grep mig, eller vad som skulle hända och han förklarade inte händelseförloppet heller. Han sa bara att jag vet vad som gäller, men det visste jag ju inte, detta hade ju aldrig hänt mig innan. Jag blev hållen utan att veta vad som skulle hända. Dom tog mina grejer och man vet ju inte vad dom gör med grejerna. Han sa aldrig vad som va grejen (vad jag hade blivit gripen för), det hade lika gärna kunnat va nått annat, men jag fattade ju att det handlade om rökad (haschet) eftersom han (polisen) plockade upp det (...) Jag va bekymrad över att jag skulle få sitta där hela kvällen men ingen sa något. Man visste ju inte hur lång tid det skulle ta eller nått. Man fick ingen info om det (...) Dom berättade inte varför jag fick lämna av mina grejer. Jag har ingen erfarenhet av något sånt, så jag tänker bara att det inte hade skadat att vara tydlig med vad som händer. Straffet tas redan ut direkt, man skulle sitta och hålla käften liksom (...) Jag är ju en vanlig människa och jobbar jag också (...) Sen fattar man ju inte varför dom tog mig och inte han som sålde, är inte det värre liksom?

Anton poängterar flera gånger att han inte har varit med om något liknande tidigare och hur han inte visste ”vad som gällde”. Därmed tycks han vilja förmedla en identitet som icke-brottsling i samtalet med mig och framför därigenom en moralisk poäng om att han egentligen inte är någon brottsling, utan att denna händelse snarare är en engångsföreteelse. Anton poängterar även hans likheter med andra ”vanliga” människor, genom att berätta hur han (i likhet med dem) har ett jobb. Hans narrativ förmedlar därmed att han är en vanlig människa, med en moralisk poäng om att han gör rätt för sig genom att ha ett lönearbete.

Anton berättar även hur han upplevde polisens brist på information som negativt och hur han inte ansåg att polisen sa tillräckligt mycket om händelseförloppet. Asplund (1987) menar att individen känner sig bortstött om han eller hon inte får svar på tal och även hur individen blir

berövad något ifall den han möter inte hälsar, vilket är en form av mikromakt. Mötet ovan är ingen hälsningsceremoni, men jag anser att Asplunds teori trots det kan användas här, eftersom det finns många likheter med att inte hälsa och att inte tala till någon i andra sammanhang. Anton berättar hur han känner sig berövad på information om händelseförloppet, vilket troligtvis har bidragit till hans negativa upplevelse. Han tycks även inte känna sig bejakad eller bekräftad som person när polisen inte berättar allt för honom. Anton berättar hur han ser sig själv som en ”vanlig” människa och när polisen inte berättar det som han anser sig ha rätten till att veta blir han därigenom inte bejakad som en ”vanlig” människa”: ”Jag är ju en vanlig människa och jobbar jag också” Hans arbete tycks här presenteras som ett belägg för att han tillhör kategorin "vanliga" och underförstått inte de brottslingar som polisen bör bekämpa. Han argumenterar för att individer som säljer narkotika borde bli tagna istället för honom och därigenom neutraliserar han brottet genom att sätta det i perspektiv till ett annat brott som (enligt honom) är värre. Hans narrativ förmedlar därmed att det finns människor som begår värre brott än vad han gör: en moralisk poäng om att han åtminstone inte är som dem. Anton berättar hur han inte ser sig själv som en brottsling, det är inte hans roll, och genom att förmedla det i sin berättelse så fastställer han även sin verklighet här.

Björn fortsätter att berätta om det möte med polisen efter att han urinerat utomhus.

- Poliserna kommer fram till mig och tar in mig i bilen utan att direkt säga något. Så får jag sitta där i bilen på väg till stationen och folk (polisen) vägrar att snacka med mig (...) Men ingen pratade med mig och det va totalt vägran på att prata med mig. Sen fick jag komma till en cell och sitta där hela natten. Jag skrek efter dom flera gånger, för jag ville gå på toa men det fick jag inte så fick pissa där inne på golvet där jag sen fick sova. Det va en liten drain, lika stor som hålet i duschen där jag pissade och sen fick jag ligga på en kall plastmadrass. Polisernas anledning till att dom tog mig va att jag va för full men det va jag ju inte. Jag frågade ifall jag fick blåsa, men det fick jag inte, det brydde dom sig inte om, då hade det ju visat sig att dom hade fel. Det kändes kränkande att få en sån nonchalant behandling, dom va inte tydliga med va som va problemet, det va ju uppenbart att jag inte va för full utan jag hade ju pissat ute, men jag fick inga böter eller så för det. Det va så bull. Jag kände mig förorättad. Det va jobbigt att trots att jag kunde argumentera för mig och inte va full att jag ändå inte blev behandlad som det. Jag fick uppfattningen att dom tänkte att jag va för full för att kunna prata med, men så va det ju inte. Hade jag fått blåsa så hade dom ju sett det.

Björn berättar hur han kände sig kränkt när ingen pratade med honom. Asplund (1987) beskriver hur en individ blir berövad på något när den som han eller hon möter inte hälsar. Björn berättar att han inte var full och även hur han anser att han borde ha fått bevisa detta.

När ingen av poliserna tillåter honom att motbevisa deras påstående om fylla (på ett för honom rättvist sätt) känner han sig möjligtvis berövad på rättvisa. Berövningen på rättvisa har troligen bidragit till att han upplevde mötet som negativt. Björn berättar även hur ingen av poliserna svarade honom när han ropade på dem. Asplund (1987) beskriver hur individen känner sig dum när han eller hon inte får svar på tal, vilket inte är en positiv känsla och en känsla som Björn troligen fick uppleva, något som kan ha bidragit till att han upplevde händelsen som negativ.

Det andra mötet som Björn berättade om var när vakterna ringde polisen eftersom han stod utanför deras bar.

- Poliserna tar in mig i bilen och kör mot stationen. På vägen till stationen i bilen så pratar vi med varandra och jag lyckas övertala dom om situationen och jag ber om att få göra såna fülle grejer som att gå på en rak linje o. s. v, vilket jag får och klarar. Jag fick i alla fall gehör från poliserna och dom släppte mig.

Här berättar Björn hur han fick gehör ifrån polisen och hur polisen därefter släppte honom. Möjligen hade händelsen därmed upplevts som positiv, om det inte hade varit för att polisen senare säger åt honom att gå hem inför sina vänner.

Frida berättar nedan om ett av hennes möten med polisen:

- Så jag får sitta på stationen ett tag för medhjälp till personrån och häleri. Men jag säger bara att jag inte vet något och att jag inte kommer ihåg något. Sen fick jag gå ut ett tag och tog en cigg där jag pratade med en polis om annat. Poliserna va trevliga mot mig och till slut blev jag släppt. Dom hade inget på mig så ja, dom fattade väl att det va killen och inte jag. Dom va inte arga eller nått utan korrekta i sitt bemötande. Dom måste ju göra sitt jobb, men gjorde det inte med någon ilska eller så. Jag förtjänade lite att bli gripen. Jag va inte skyldig men inte oskyldig heller. Jag hade ju varit med min kille när han gjorde det men inte gjort nått själv. Dom va inte super trevliga men varför skulle dom vara det. Men dom satt ändå och pratade med mig om vanliga saker. Poliserna betedde sig bara som människor som gör sitt jobb liksom.

Frida poängterar att det framförallt är hennes pojkvän som har begått ett brott och neutraliserar och minimerar därmed hennes inblandning i brottet. Möjligen försöker hon därmed förmedla en moralisk poäng om att hon egentligen inte är en ”riktig” brottsling.

Frida beskriver ovan ett mer positivt möte med poliserna än vad de andra intervjupersonerna säger sig ha upplevt. Detta visar på betydelsen av att bli sedd och bejakad genom en ömsesidig dialog. Frida berättar att hon förstår att poliserna måste göra

sitt jobb och trots att hon är besvärad över att bli gripen upplever hon inte själva mötet som negativt. Fridas möte har många likheter med de övriga, men det som skiljer sig åt är att poliserna pratade med henne om ”vardagliga” saker och bekräftade därigenom henne som en ”vanlig” människa, trots hennes brottsliga handling. Det är en bekräftelse som de övriga intervjupersonerna inte fick uppleva och har troligtvis bidragit till att Frida hade en större respekt för polisens sätt att arbeta än de övriga intervjupersonerna och en förståelse för att polisen måste göra sitt jobb.

Erik berättar om ett tillfälle när han och hans vänner är ute och går i ett bostadsområde sent på kvällen. En man kommer ut på gatan och tar tag i hans kompis och skallar sedan Erik när han försöker gå emellan. Senare får Erik och hans vänner reda på att mannens dotter har blivit hotad och därför har mannen begett sig ut på staden för att leda reda på förövarna.

- Jag blev först bemött av polisen när jag åkte i deras bil till mannens hus. Jag inledde då medan jag satt i bilen att jag skulle gärna berätta min sida av historien när mannen inte var närvarande för han verkade väldigt okontrollerad och han hade ju redan slagit mig. Ena polisen vänder sig då om och upplyser mig om att ”du borde väll förstå att han är förbannad när någon hotat hans dotter”, huruvida polismannen ansåg det rätt av honom att utdela en dansk-skalle till första förbigående frågade jag inte utan höll tyst då dessa poliser uppenbarligen inte var direkt objektiva i fallet (...) Det som jag först och främst upplevde som negativt var just när polismannen avbröt mig när jag skulle berätta min sida av historien med: ”du borde väll förstå att han är förbannad när någon hotat hans dotter”. En polis förstår väl om någon att de inte ger han rätt till misshandel. Sedan upplevde jag det som att polisen hela tiden vände sig till de andra vuxna och inte oss ungdomar (...) Jag kände mig väldigt beskviken på att polisens bemötande inte alls kändes objektivt relativt deras bemötande av de vuxna. Men det som framför allt gjorde mig beskviken var att det sedan efteråt aldrig hände någonting, trots anmälan med läkarintyg, vittnen mm. De poliser jag ringde till förklarade det med att det var ju valborg och ni är ungdomar...

Erik berättar att han upplevde mötet som negativt, vilket tycks bero på polisens motvilja till att lyssna på vad Erik hade att säga om händelsen. Erik berättar hur han kände att han inte blev behandlad med samma respekt som de vuxna i sällskapet och trots att han inte hade gjort något (vilket utredningen senare visade) så blir han devis tilldelad rollen som brottsling i sin egenskap av att vara ungdom, vilket inte stämmer överens med hans egen bild av sig själv. Vikten av att känna sig bejakad i den identitet som man anser sig ha, som respektabel, icke kriminell, framkommer även här. Eftersom Erik lägger störst vikt vid polisens brist på gehör i samtalen med mig och desto mindre på det faktum att mannen hade slagit honom tycks hans negativa upplevelse helt och hållet bero på polisens ovilja till att lyssna på honom. Polisens

tystnad har här lett till att Erik känner sig berövad på respekt. Åkerström m.fl. (2011) beskriver hur deras intervjupersoner, i studien om manliga brottsoffer, upplevde polisens bemötande som nonchalant och hur de som bevittnade brottet inte ansågs vara tillräckligt bevismaterial. Eriks berättelse vittnar även om en liknande behandling.

I detta avsnitt har läsaren tagit del av vikten av att bli bekräftad som en ”vanlig” människa. Frida upplevde ett mer positivt möte i och med polisens sätt att tala till henne som en ”vanlig” människa, medan de övriga intervjupersonerna istället blev behandlade som brottslingar, en bild som dessa intervjupersoner inte anser stämmer överens med hur de ser sig själva. Vidare har läsaren tagit del av hur bristen på gehör har lett till att intervjupersonerna har känt sig berövade sin föredragna identitet som icke- brottsling: vanlig, arbetande och därmed hederlig.

Förtroendeförändring

Den här studien har fokuserat på sex skilda berättelser, där intervjupersonerna i de flesta fall har berättat om hur deras möten har upplevts på ett negativt sett. Abbott (2001) beskriver hur specifika händelser kan fungera som en vändpunkt i individers liv och därmed etablera en ny verklighet. Nedan kan läsaren ta del av vilka följder intervjupersonernas möten har fått och hur deras möten har bidragit till en ny syn på dem själva och att en ny verklighet har etablerats, där synen på polisen och förtroendet för polisen har förändrats.

Anton berättar att han endast erfarit ett möte med polisen under sin livstid. Han berättar hur han delvis har ett förtroende för polisen. Han säger att han hade kontaktat polisen ifall han hade blivit utsatt för ett brott, men känner sig osäker på om ifall polisen hade trott på honom ifall hans ord stod mot någon annans ord, i och med att han nu har en prick i registret. Hans självbild tycks alltså delvis ha påverkats av mötet med polisen, under den pendelprocess mellan hans egna och den andres perspektiv. Han har nämligen erfarit att polisen ser honom som en brottsling och han tror därför att polisen kan komma att se honom på det sättet igen i framtida möten. Antons vändpunkt har inneburit att han har gått från en uppfattning om sig själv som en ”vanlig” människa till en syn på sig själv som någon som polisen (och möjligen andra) uppfattar som en brottsling, och därmed oroar han sig för att han kan komma att bli misstrodd i framtida möten med polisen, vilket är något som han inte har oroat sig för tidigare. Han säger att han förstår risken (att bli tagen) med att röka och köpa hasch, men trots det har han aldrig uppfattat sig själv som en brottsling och han verkar vara chockad över att polisen behandlade honom som en brottsling. Detta producerade alltså en vändpunkt, där en ny verklighet etablerades. Det är dock ingen vändpunkt som har fått honom till att vilja sluta

med hasch: börja en ny livsbana. Vändpunkten verkar istället ha inneburit en oroskänsla över att polisen kan komma att misstro honom i framtiden.

Björn berättar att han delvis känner ett förtroende till polisen. Han säger att han hade kontaktat polisen ifall han hade blivit utsatt för ett brott, men han berättar även att han ”stelnar till” när han ser polisen patrullera på staden. Han säger nämligen att han har en oroskänsla över att polisen kan komma att gripa honom igen. Han menar (mer eller mindre) att han inte har begått något brott vid de tillfällen som polisen har tagit med honom till polisstationen och säger sig därför inte kunna veta när polisen kan komma att gripa honom igen. Hans självbild tycks alltså (liksom Antons) ha blivit påverkad av hans möten med polisen. Han uppfattar inte sig själv som en brottsling, men han har fått upp ögonen gällande att polisen kanske kan komma att göra det. Möjligen har hans möten därmed producerat en vändpunkt i hans liv. Han berättar att han känner sig orättvist behandlad och att han känner sig obekväm när han ser polisen. Eftersom han inte har känt sig obekväm i polisens närvaro tidigare så tycks de möten som han har erfarit inneburit någon form av vändpunkt där en ny verklighet har etablerats: en oro över att bli gripen.

Christian berättar att hans förtroende för polisen har minskat. Han anser att han borde ha fått en ursäkt av polisen, efter det att han fick stå handhållen på tågplattformen. Han känner sig berövad på en ursäkt, vilket tycks ha påverkat hans förtroende för polisen. Christian har möjligen nått en vändpunkt, men ingen som ter sig särskilt självklar. Han berättar att han anser sig förtjäna en ursäkt, men han har trots det ett fortsatt förtroende för polisen, även om det har minskat.

David berättar hur han varken har förtroende eller respekt för polisen. I hans verklighet så är polisen ”svin”, en verklighet som han själv och hans närmsta vänner troligtvis har fastställt genom berättelser sinsemellan. Han har flera gånger mött polisen i olika demonstrationer, där han har känt sig felaktigt behandlad och berättar om hur han och hans vänner har (enligt honom) blivit obefogat slagna och dåligt behandlade. Hans tidigare negativa upplevda möten med polisen är troligtvis en av anledningarna till att han inte ville hjälpa polisen med att vittna. Abbott (2001) beskriver hur vändpunkter kan förstås som en process, där många små vändpunkter uppkommer vilka därefter resulterar i en avgörande vändpunkt. Möjligen befinner David sig i en sådan process och möjligen är processen avslutad. Det kan antagligen antas att han inte föddes med synen på polisen som ”svin” men när denna syn har förändrats

är svårt att fastställa. Troligtvis är det en verklighet som har fastställts parallellt med de olika möten som David har haft med polisen.

Erik berättar om hur hans förtroende för polisen har minskat drastiskt efter hans möte med dem.

- Innan händelsen hade jag stort förtroende för polisen och tog för givet att dem skulle var objektiva och professionella i sitt bemötande och att om man anmäler ett brott som man har bevis för med vittnen mm så kommer det att lösas. Nu efteråt känner jag att man inte kan lite på att polisen lyssnar på en eller tar en seriöst, men framför allt att det inte är någon mening att anmäla misshandel och andra "mindre" brott för det kommer bara att struntas i. Jag anser att jag tappat förtroendet för vårt rättssamhälle när det kommer till dessa tyvärr vardagliga brott som drabbar enskilda privatpersoner.

Erik berättar hur mötet som han fick uppleva har lett till ett minskat förtroende för polisen och rättssamhället. Eriks kunskap om polisen har alltså förändrats, vilket är en direkt social produkt ifrån hans möte. Mötet tycks alltså ha lett till en vändpunkt i hans liv, där en ny verklighet har etablerats med en ny kunskap om polisen: polisen är inte objektiva.

Nedan berättar Frida om hennes syn på polisen.

- Polisen tror sig för mycket. Det är som att dom bara vill hävda sig. Dom vill bara utöva makt och visa att man själv är i underläge. Man själv har inget att säga till om ändå så dom behöver ju inte vara så stöddiga. Alla håller varandras ryggar så skulle man tycka att man har blivit behandlad fel någon gång, som han som höll på att säga att jag va ful, så kan man ändå inte göra nått åt saken. Det finns ju trevliga poliser också. Det finns dom som är där för att hjälpa och andra som inte har nått där att göra. Som i alla yrken antar jag. (*Har du förtroende för polisen?*) Vet inte, eller det beror på vilken situation det är eller vilken sida man är på. Hade jag blivit tagen för något som jag va oskyldig till så hade jag inte litat på att polisen hade trott på vad jag sa, dom har ju sin uppfattning från början ändå. (*Hade du ringt polisen om något hänt dig då?*) Beror på vad som hänt. Hade jag haft inbrott hemma t. ex så hade jag ringt och sagt det. Men hade jag blivit våldtagen eller nått mer personligt så hade jag nog inte hört av mig. Man har ju hört om hur dom behandlar våldtäktsoffer och det hade inte jag velat vara med om. (*Hur då?*) Ja dom kollar på vad man hade på sig för kläder och ifall man druckit eller inte, dom går på en som att man har sig själv att skylla typ. Men det är ju inte bara på grund av polisen utan det är hela rättsväsendet. Jag tror att polisen hade behövt utbildning i bemötande. Den där auktoritetsgrejen dom håller på med och bara ska visa sin makt, det leder inte till nått bra, man tappar bara respekten för dom.

Frida berättar att hon har ett visst förtroende för polisen. Hon hade kontaktat polisen vid ett inbrott, men hon tror däremot inte att hon hade kontaktat polisen ifall hon hade blivit utsatt för en våldtäkt. Hon säger sig ha hört berättelser om att polisen behandlar våldtäktsoffer på ett negativt sätt. Det ena mötet som hon upplevde (när polisen kommenterade hennes utseende)

har troligtvis bidragit till att fastställa dessa berättelser som sanna, eftersom hon nu har fått uppleva något liknande själv. Möjligen har alltså mötet inneburit en vändpunkt i hennes liv.

Det kan urskiljas hur intervjupersonernas möten med polisen har bidragit till en konstruktion och fastställning av deras verkligheter. För en del verkar det även ha inneburit någon form av vändpunkt i livet. Definitionen för dessa vändpunkter tycks framförallt peka i riktningen mot det som Abbot (2001) kallar för *Standard turning points*, att en individ går från en stabil bana till en annan stabil bana. Vändpunkterna har framförallt inneburit en förändring i intervjupersonernas kunskap om polisen och delvis deras syn på sig själva. Många intervjupersoner har nämligen lämnat en bana i sitt liv som har inkluderat ett förtroende för polisen för att istället följa en ny bana i livet som inte inkluderar ett förtroende för polisen eller där förtroendet har minskat.

Anton blev behandlad som en brottsling, trots att han själv inte anser sig bära den rollen, och berättar hur han därför misstänker att polisen kan komma att se honom som en brottsling igen, även vid tillfällena när han inte har begått något brott. Björn berättar om hans osäkerhet över att potentiellt kunna bli gripen igen, genom att befinna sig på staden. Christian berättar hur han mestadels känner sig berövad på en ursäkt och har därför förlorat en hel del respekt för polisen. David har ingen respekt alls, vilket troligtvis är en verklighet som har konstruerats under en längre tid genom hans erfarenheter och hans vänners berättelser. Erik har förlorat sitt förtroende för polisen efter hans möte. Den verklighet som mötet bidrog till att konstruera är synen på polisen som icke-objektiva när de löser brott. Fridas förtroende för polisen brister i hur hon tänker att våldtäktsoffer blir behandlade, vilket troligtvis är en verklighet som hennes upplevelse med polisen har bidragit till att fastställa. Hon har därtill fortfarande förtroende för polisen i andra frågor, vilket hennes positiva möte med polisen säkerligen har bidragit med.

Avslutande diskussion

Den här studien har behandlat fem unga män och en ung kvinnas upplevelser av polisens bemötande. Studiens intervjupersoner var mellan 18 och 26 år gamla när intervjuerna ägde rum. Deras berättelser kunde tolkas, delvis med hjälp av den naturalistiska kunskapssynen och delvis med hjälp av Lois Pressers och Sveinung Sandbergs narrativa analysmetod. Uppsatsen har utgått ifrån frågeställningen: *Hur upplevs polisens bemötande?* Intervjupersonernas upplevelser var framförallt negativa. De mekanismer som jag här urskiljer som centrala i upplevelsernas negativa karaktär är skam, brist på bejakning och att intervjupersonerna har blivit tilldelade en roll och identitet i deras möten, som inte stämmer överens med deras egen

uppfattning om sig själva. Eftersom dessa mekanismer urskildes kunde Thomas. J. Scheffs teori om skam och Johan Asplunds teori om mikromakt användas som ett verktyg för att analysera det empiriska materialet och därigenom få en tydligare förklaring till upplevelsernas innebörd.

Med hjälp av en kombination av tillfällighetsurval och snöbollsurval kom jag i kontakt med personer med relevanta erfarenheter i relation till studiens syfte och frågeställning och som var intresserade av att bli intervjuade. På grund av studiens känsliga samtalsämnen utfördes därefter intervjuerna i intervjupersonernas hem. Intervjupersonerna var en brokig skara med skilda berättelser och upplevelser. Trots berättelsernas olikheter fann jag en del gemensamma teman, vilka jag valde att fokusera på i analysen. Alla intervjupersoner hade upplevt ett negativt möte, medan en intervjuperson berättade om ett mer positivt möte. I analysen försökte jag urskilja vilka mekanismer som gjorde att de berättade upplevelserna framförallt var negativa och med hjälp av teorierna kunde analysen utföras. I intervjuerna framkom det att intervjupersonernas negativa upplevelser bland annat berodde på en upplevd skamkänsla och en brist på bejakning ifrån polisens sida. Dessa mekanismer blev desto tydligare när de negativa upplevelserna jämfördes med Fridas positiva upplevelse. Under det mötet som Frida upplevde som positivt blev hon nämligen inte utsatt för respektlöst bemötande och hon fick därtill gehör ifrån polisen som grep henne (till skillnad från de andra berättelserna). Hennes upplevelse verkade därför leda till att hon nu har större respekt och förståelse för polisen än vad de övriga intervjupersonerna har. Majoriteten upplevde därtill någon form av vändpunkt efter mötet med polisen, vilka tolkades med hjälp av Abbotts teori om turning points. Deras vändpunkter innebar ett förminskat förtroende för polisen och för vissa blev även mötet en bekräftelse på att man inte bör respektera polisen. Fridas berättelse tyder vidare på att de övriga intervjupersonernas upplevelser möjligen hade varit mer positiva ifall de inte hade upplevt skam och ifall polisen hade tilltalat dem annorlunda.

LITTERATURFÖRTECKNING:

Abbot, A (2001) *Time matters: On theory and method*. Chicago: University of Chicago press

Asplund, J. (1987). Teori om mikromakt *Om hälsningsceremonier, mikromakt och asocial pratsamhet*. Göteborg: Bokförlaget Korpen

Berger, P. L. & Luckman, T. (1966). *Kunskapssociologi: Hur individen uppfattar och formar sin sociala verklighet* (2 uppl.). Stockholm: Wahlström & Widstrand

Denscombe, M (2000). *Forskningshandboken- för småsakliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur AB

Gubrium, J. F. & Holstein, J. A. (1997). *The new language of qualitative method*. New York: Oxford University Press Inc.

Jacobsson, K. (2008). Uppdrag: Forskning. I Sjöberg, K. & Wästerfors, D. (Red), *Den svårfångade kvaliteten* (s. 162- 181). Malmö: Författarna och Liber AB

Karlsson, M. (2008). Uppdrag: Forskning. I Sjöberg, K. & Wästerfors, D. (Red), *Det levda samhället* (s. 136- 160). Malmö: Författarna och Liber AB

Lindgren, S- Å. (2008). Uppdrag: Forskning. I Sjöberg, K. & Wästerfors, D. (Red), *Det teoriutvecklande projektet* (s. 114- 134). Malmö: Författarna och Liber AB

Presser, L. (2004). Violent offenders, Moral Selves: Constructing Identities and Accounts in the Research Interview. *Social problems* 51 (1): 82- 101

Sandberg, S (2010). What can “lies” tell us about life? Notes towards a framework of narrative criminology. *Journal of criminal justice education* 21 (4), s. 447- 465

Scheff, T. J. (2003). Shame in Self and Society. *University of California press* 26 (2), s. 239- 262

Sjöberg, K. (2008). Uppdrag: Forskning. I Sjöberg, K. & Wästerfors, D. (Red.), *Forskaren och fältet*. (s. 15- 39). Malmö: Författarna och Liber AB

Sollund, R. A (2007). *Tatt for en annen- en feltstudie av relasjonen mellom etniske minoriteter og politiet*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Widerberg, K. (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

Wästerfors, D (2008). Uppdrag: Forskning. I Sjöberg, K. & Wästerfors, D. (Red), *Analytiska knep* (s. 66-83). Malmö: Författarna och Liber AB

Åkerström, M. Burcar, V. Wästerfors, D. (2011) Balancing contradictory identities-performing masculinity in victim narratives. *Sociological Perspectives* 54 (1), s. 103-124

Internetkällor:

Aftonbladet (2012, april, 15). *Granskningen* hämtat 2012-05-13 från

<http://bloggar.aftonbladet.se/polisgranskning/>

Vlt (2012, mars, 20). *Tycker du polisen gör ett bra jobb* hämtat 2012-05-13 från

<http://vlt.se/nyheter/hettjustnu/1.1588208-tycker-du-polisen-gor-ett-bra-jobb->

Sveriges television (2012, del 1 april, 24 till del 4 maj, 15). *Malmöpolisen* hämtat 2012-05-13

från <http://svt.se/2.177697/malmopolisen>